

СТАНОВИЩЕ

от

д-р Евгений Герчев Кандиларов, доцент в СУ „Св. Климент Охридски“

на дисертационен труд

за присъждане на образователната и научна степен '**доктор**'

в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки
професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата
докторска програма Социология

Автор: *Ерхан Рамаданов Ахмедов*

Тема: „Модернизацията на Китай през втората половина на XX в. и първото десетилетие на XXI в. (до управлението на Си Дзинпин)“

Научен ръководител: *доц. д-р Мира Радева и доц. д-р Евгений Кандиларов*

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Ерхан Ахмедов е зачислен за редовен докторант към катедра „Приложна и институционална социология“ на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ със заповед №Р33-624 от 18.02.2014 г. Първоначално одобрената тема на докторанта е със заглавие „Модернизацията на Китай през втората половина на XX век и първата половина на XXI век. Кое прави възможно съчетанието на капиталистическа пазарна икономика и комунистическа политическа система“. В следствие със заповед № Р33-5668 от 01.12.2016 г. темата е коригирана, като заглавието е сведено до настоящото. Със заповед № Р33-989 от 14.03.2017 г. Ерхан Ахмедов е отчислен с право на защита. Както е видно от хронологията на събитията, докторантът има възможността да работи върху дисертационния си труд и да проучва темата на дисертацията в продължение на повече от четири години, след като междуременно редовният срок на докторантурата е удължен. Това позволява на Ерхан Ахмедов не само да се запознае и да навлезе в изследваната от него материя, но и в значителна степен да узрее и да израсне от гледна точка на своите изследователски възможности и аналитични способности. Бях привлечен като втори научен ръководител на Ерхан Ахмедов в определен етап от неговата докторантура и за периода на работата ми с него имах възможност да проследя неговото постепенно академично узряване и израстване най-вече благодарение на своята упоритост и полагане на много усилия и старание. Всичко това даде възможност на Ерхан Ахмедов да достигне значителен напредък и успешно да изпълни всички предварително заложи в неговия индивидуален план на обучение

задачи, да положи всички задължителни изпити и най-вече да представи за защита завършен дисертационен труд, който отразява академичното му ниво и уменията, които е успял да усвои в хода на своето обучение. Предоставените документи за процедурата съответстват на изискванията, описани в чл. 36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски“.

2. Актуалност на тематиката

Днес, когато целият свят е впечатлен от бързият социално-икономически прогрес демонстриран от Китай, който дава основание на изследователите да говорят за страната като безспорен геополитически фактор и с потенциал за превръщането ѝ в глобален геополитически лидер, все повече изследователи и социални анализатори се опитват да обяснят логиката и причините за това динамично развитие, да открият и анализират факторите, които влияят върху наблюдаваният социално-икономически прогрес. В България, въпреки, че темата става все по-актуална, тя остава не достатъчно добре проучена и задълбочено анализирана. От такава гледна точка, темата на дисертацията на Ерхан Ахмедов е изключително актуална, тъй като тя дава възможност, чрез анализиране процесите на модернизация в Китай, за един относително дълъг период на време, да се открие вътрешната логика и спецификите на различните етапи на социално-икономическо, политическо и културно развитие на Китай, като същевременно се направи опит за се направи оценка на процеса и степента на модернизация, както и да се теоретизира съществуването на специфичен китайски модернизационен модел.

3. Познаване на проблема

В продължение на всичките години на обучението си в докторската програма по Социология към катедра „Приложна и институционална социология“ на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Ерхан Ахмедов положи огромни и систематични усилия в навлизането в сложната и непознатата за българската аудитория проблематика свързана с изучаването на спецификите на една от най-древните световни цивилизации и култури, в един от най-драматичните периоди на нейното развитие, когато в страната е въведен комунистически държавно-политически модел на развитие. Докторантът поетапно, постепенно и систематично успя да събере и проучи голяма по обем научна литература, първични документи, както и множество класически теоретични текстове свързани с концепцията за модернизация, които бяха необходими за изработване на

теоретичната рамка и методологическия подход към изследваната тема. От такава гледна точка, смятам, че Ерахан Ахмедов успя да постигне необходимото ниво на познаване на проблема, което да му позволи да задълбочи работата си върху темата на дисертацията си.

4. Методика на изследването

Методологията на изследването е свързана с изграждане на собствен теоретичен модел приложим към процеса на модернизация на Китай. Този модел Ерахан Ахмедов развива стъпвайки на поредица от класически и некласически теории за модернизацията, които обаче според докторанта не са приложими към Китай, тъй като не отчитат редица допълнителни особености на китайската цивилизационно-културна и традиционна духовна среда, както и множество допълнителни азиатски по своя характер (или собствено китайски) фактори, оказващи въздействие върху процесите на модернизация. Така докторанта стига до извода, че нито една от наличните теории за модернизация не може да се използва като готов модел при изследване на процесите на модернизация в Китай в периода от 1949 до 2012г., поради което Ерахан Ахмедов конструира свой собствен теоретичен модел, който обосновава в глава първа на дисертацията и в последствие прилага към него империчния материал, който излага в следващите глави, извлечен най-вече въз основа на вторичен анализ на съществуващи данни, както и анализ на резултати от проучвания на китайски и международни институции, а също и чрез критически анализ на достъпната за докторанта научна литература на български, руски и английски език.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд се състои от увод, три глави и заключение в обем от 260 страници. Към основният текст на дисертацията има също приложения и библиография. Библиографията включва 160 публикации на български, руски и английски език във вид на монографии, статии, студии и различни видове интернет публикации.

Структурата на текста е ясна и логична. Още в уводната част като цел на изследването е посочено „да се определи дали е налице специфичен китайски модел при процеса на модернизация“ и заедно с това въз основа на използвани индикатори от областта на: социално-икономическата, политическа и културна модернизация, да се анализира и проследи до каква степен Китай се модернизирва и въобще има ли модернизация. Заедно с това, докторанта формулира ясно тринадесет основни задачи,

които си поставя да реши в хода на своето изследване, свързани най-вече с анализ на основните политики на ККП в областта на различните аспекти на модернизацията, анализ на външно-политическата обстановка, на социалните фактори, на влиянието на културата, на глобалните процеси, на реформите и на редица други аспекти на социално-икономическото, политическото и културно развитие на Китай.

Първата глава е теоретична по своя характер. В нея докторанта разглежда съществуващите до този момент класически и неklasически теории за модернизацията, като същевременно изгражда и обосновава вече споменатият собствен теоретичен модел, чрез който верифицира емпиричния материал, който прилага в глава втора и трета на дисертацията. Втората и третата глава на изследването следват проблемно-хронологичен принцип обхващащи съответно периода от 1949 г. до 2012 г. Същевременно във всяка от главите докторантът прави вътрешна периодизация, която е ясно аргументирана и обусловена от спецификите на китайската история в периода от втората половина на ХХ-ти и началото на ХХІ век. В тези глави докторантът привежда огромно количество факти и данни свързани с различните аспекти на модернизация, които са предмет на изследване – политическа, социално-икономическа и културна, като междувременно се опитва да анализира тези процеси прилагайки различните части на конструирания от него теоретичен модел. Като един от основните приноси на изследването може да се посочи именно стремежа да се направи цялостен, комплексен и всеобхватен анализ на развитието на Китай за един относително дълъг и изключително динамичен исторически период, през призмата на концепцията за модернизация, а още повече през китайското разбиране и възприемане на модернизацията. Като част от недостатъците на дисертационния труд трябва да се отчете факта, че вероятно именно поради стремежа за цялостност и всеобхватност на моменти докторантът достига предела на възможностите си без да успее да постигне желаната от него комплексност и всеобхватност, като същевременно на места прилагането на теоретичния модел на изследването към огромния емпиричен материал на практика липсва. Това само по себе си нарушава целостта на анализа и обосновава липсата на по-добре структурирани, систематизирани и категоризирани изводи отнасящи се до различните аспекти на модернизация в конкретните отделни подпериоди разгледани във втората и третата глава. Друг сериозен недостатък на дисертацията е факта, че приведеното в отделните глави на изследването голямо количество факти и данни не е подробно и обстойно анализиран, откъдето да бъдат изведени съответните изводи относно изследваните аспекти на процеса на

модернизация, който е обект на цялостното проучване на докторанта. От такава гледна точка на места дисертационният труд няма напълно кохерентен характер, а анализът губи систематичния си характер. И все пак дисертацията показва определени тенденции, които докторантът макар и на места не изцяло систематично, анализира и извежда като изводи в заключението на дисертационния труд. Въпреки посочените недостатъци, докторантът е успял да покрие изискванията към дисертационен труд за съответната образователна и научна степен.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантът е представил общо шест публикации по темата на дисертацията. Публикациите по темата на дисертационния труд са по същество части от текста на дисертацията. С оглед на това приносите и недостатъците, описани в предходния параграф, се отнасят също и до тях. Както дисертационният труд, така и публикациите по темата му са изцяло личен принос на докторанта.

7. Автореферат

Авторефератът представя вярно и пълно съдържанието на дисертационния труд.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Бих препоръчал резултатите от труда да бъдат използвани за бъдещо изследване, което в още по-цялостна и комплексна степен да разкрие спецификите на китайският модернизационен модел, като към изследвания период може да се добави и най-съвременния етап в развитието на Китай, свързан с управлението на Си Дзинпин и разгръщане на една от най-широкомащабните социално-икономически програми с вътрешнополитически и съответно външнополитически измерения станала известна като „Китайската мечта“ за „Велико възраждане на Китай“. В дисертационния труд вече се съдържа изходната точка на такова изследване. Във външнополитически план постигането на тази цел е пряко обвързана с глобалния проект станал известен като „Един пояс, един път“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въпреки, вече посочените, редица съществуващи в дисертацията недостатъци и несъвършенства, смятам, че докторанта Ерхан Ахмедов чрез представения дисертационен труд, а също и чрез в публикациите по темата на дисертацията показва,

че е успял да покрие необходимите изисквания за успешно завършване на тази трета образователна степен и с оглед на постигнатите резултати предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Ерхан Рамаданов Ахмедов образователната и научна степен „доктор“ в научна област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, специалност Социология.

22.01.2019 г.

Изготвил становището:

доц. д-р Евгений Кандиларов